

PEG-sonde

AZ Voorkempen

algemeen ziekenhuis
emmaüs

Inhoud

1. Wat is een PEG-sonde?	4
2. Het plaatsen van de PEG-sonde	5
3. Verzorging van de PEG-sonde	5
4. Pijnmeting	6
5. Complicaties	7
6. Contactgegevens bij vragen	9
7. Persoonlijke notities	9

In overleg met je behandelend arts heb je besloten een percutane endoscopische gastrostomiesonde (PEG) te laten plaatsen. In deze folder vind je informatie over de sonde, hoe de ingreep plaatsvindt en over de verzorging van de PEG-sonde (je gaat de PEG-sonde waarschijnlijk gebruiken voor de toediening van sondevoeding).

Vooraf goed geïnformeerd zijn is belangrijk. Wij raden je dan ook ten eerste aan deze folder grondig door te nemen. Heb je nog bijkomende vragen, aarzel dan niet om je behandelende arts aan te spreken of neem contact op met de desbetreffende dienst (zie contactgegevens verder in de folder).

Gelieve deze brochure mee te brengen naar het ziekenhuis bij opname. Je hebt ze nodig om je pijn goed op te volgen.

1. Wat is een PEG-sonde?

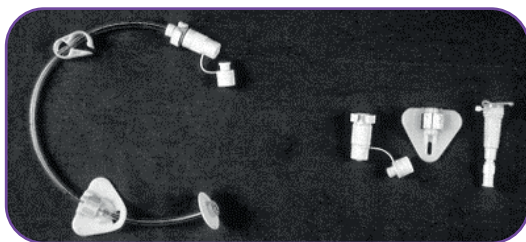
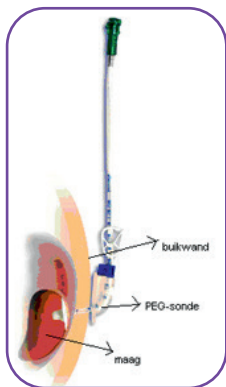
PEG-sonde staat voor Percutane Endoscopische Gastrostomie sonde.

Een PEG-sonde is een voedingssonde die op een speciale manier wordt ingebracht. Met behulp van een soepele en bestuurbare slang die via de mond in het maag-darmstelsel (endoscopisch) gaat, wordt via de huid (percutaan) een voedingssonde in de maag geplaatst (gastrostomie). De PEG-sonde is een slangetje dat rechtstreeks door de huid in de maag ligt.

Het uiteinde van de sonde bestaat uit twee schijfvormige plaatjes. Het eerste plaatje zit aan de binnenzijde van de maagwand en zorgt ervoor dat de sonde er niet uit kan. Aan de buitenkant wordt het andere plaatje tegen de buikwand geschoven en vastgemaakt.

Meestal wordt een PEG-sonde toegepast om voor langere tijd sondevoeding toe te dienen. Het voordeel van deze sonde is dat hij niet zichtbaar is omdat hij onder de kleding zit.

Verder is het slangetje dikker dan sondes die door de neus worden ingebracht waardoor de sonde minder snel verstopt raakt. Toediening van sondevoeding door middel van een PEG-sonde is pijnloos. Als de sonde goed wordt verzorgd, kan deze lange tijd (soms jaren) worden gebruikt.

2. Het plaatsen van de PEG-sonde

Belangrijk is dat je op de dag van de ingreep vanaf middernacht vóór de ingreep niet meer mag eten of drinken. De ingreep gebeurt onder waakanesthesie.

Het plaatsen van een PEG-sonde gebeurt op de endoscopieafdeling van het ziekenhuis. Je keel en de buikwand worden plaatselijk verdoofd. De arts bepaalt met behulp van de endoscoop de juiste plaats voor de sonde. Een endoscoop wordt via de mond ingebracht en doorgevoerd tot in de maag. Op de plaats waar de sonde komt, wordt een kleine opening in de buikwand gemaakt. Via deze opening zal een slangetje worden gelegd voor het toedienen van sondevoeding.

Je mag water starten via de sonde of, indien toegelaten, via de mond na zes uur en sondevoeding of andere voeding na 24 uur.

3. Verzorging van de PEG-sonde

De eerste week

Vooral in de eerste week na de ingreep is het belangrijk dat de wanden van de maag en buik goed tegen elkaar worden gehouden. Daarom wordt het uitwendige plaatje strak tegen de buikwand gelegd. Dit moet ongeveer een week zo blijven. Daarna moet het losser worden gemaakt zodat er ongeveer twee millimeter tussen de huid en het plaatje zit. De eerste week na de

ingreep mag je niet douchen of baden. De PEG-sonde moet de eerste week met een splitkompres worden verzorgd. Dit kompres zit tussen het plaatje en de huid. De huid moet dagelijks worden ontsmet.

Complicaties in de eerste week

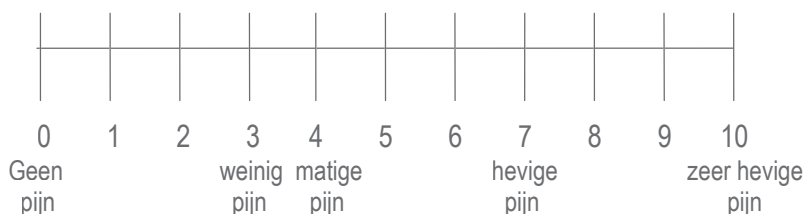
Als je tijdens de eerste week hevige buikpijn krijgt, moet je stoppen met voeden (ook met drinken) en via de dienst spoedgevallen opnieuw binnenkomen.

Na de eerste week

Na een week mag je weer douchen en baden. Het plaatje mag wat losser worden gemaakt. Het mag niet te strak op de huid knellen. Tijdens het douchen kan (na de eerste week) het plaatje nog losser worden gemaakt. Je reinigt de huid met water en zeep evenals de onderkant van het plaatje. Laat de huid en het plaatje goed drogen. Gebruik nooit een haardroger om de huid te drogen. Je hoeft de PEG-sonde niet meer vast te plakken met pleisters en gaasjes. Driemaal per week draai je de sonde éénmaal rond om vastgroeien te voorkomen.

4. Pijnmeting

Op de afdeling wordt pijn gemeten aan de hand van de VAS-score. Dit is een score waarbij je aan je pijnervaring een cijfer geeft. VAS staat voor visueel-analoge schaal en is een aanduiding van de schaal die loopt van 0 tot 10.

De VAS-score geeft de verpleegkundigen en artsen beter inzicht in de mate waarin je pijn ervaart. Op die manier kunnen zij je pijn zo veel mogelijk verminderen zodat je zo comfortabel mogelijk in bed kunt liggen. Dit is belangrijk, want een goede pijnstilling is bevorderlijk voor het doorademen, ophoesten en bewegen: activiteiten die van wezenlijk belang

zijn voor een spoedig herstel.

Pijnscore

Om een duidelijk beeld te krijgen hoe je pijn verloopt en of de pijnbehandeling voldoende is, zal een verpleegkundige regelmatig naar je pijn vragen.

Het is belangrijk dat je zelf aangeeft hoeveel pijn je ervaart. Je kunt je pijn aangeven met een cijfer of de pijn benoemen. Dit noemen wij de pijnscore. Hierbij wil het cijfer 0 zeggen dat je helemaal geen pijn hebt en geeft het cijfer 10 aan dat je de ergste pijn hebt die je kunt voorstellen.

0	=	geen pijn
3	=	weinig pijn
4	=	matige pijn
7	=	hevige pijn
10	=	zeer hevige pijn

Je kunt nooit een verkeerd cijfer geven; het gaat immers om de pijn die jij ervaart en pijn is een persoonlijke ervaring. Aan de hand van dit cijfer wordt je pijnmedicatie eventueel aangepast. Na toediening van pijnmedicatie vraagt de verpleegkundige nog een aantal keren naar je pijn. Het is daarbij van belang dat je duidelijk aangeeft wanneer de pijn meer of minder wordt.

5. Complicaties

De PEG-sonde wordt aan de binnenkant van de maag vastgehouden door een plaatje. De kans is erg klein, maar de sonde kan eruit vallen. Dit is niet gevaarlijk. Je kunt het wondje afdekken met een gaasje. Als de sonde eruit valt, moet je contact opnemen met je specialist. De uittredeplaats van de PEG-sonde groeit binnen de 24 uur dicht. Indien je een roodverkleuring of verdikking ziet of als het wondje pijnlijk wordt, is een controle noodzakelijk.

Diarree en misselijkheid

Het kan voorkomen dat je last krijgt van diarree of misselijkheid. Dit kan een gevolg zijn van de ziekte, de medicijnen, onhygiënisch handelen, een te snelle toediening van voeding, een te grote hoeveelheid voeding in één keer of toediening van te koude sondevoeding. Bepaal in overleg met je arts of

diëtist wat je in dit geval het beste kunt doen. Een goede hygiëne is belangrijk bij het voorkomen van diarree.

Droge mond

Af en toe een zuurtje, pepermuntje of een stukje (suikervrije) kauwgom indien toegestaan, voorkomt een droge mond en geeft een betere smaak in je mond. Vergeet daarnaast de normale mondverzorging, zoals het tandenpoetsen niet.

Ook kan een met water gevulde neusspray worden gebruikt om de mond vochtig te maken. Omdat de spray vaak horizontaal of op z'n kop moet worden gebruikt, is het verstandig een stuk van het slangetje in het flesje af te knippen (zodat het in het water staat).

Uitdroging

Let er op dat je voldoende vocht binnenkrijgt. Dit is vooral belangrijk bij koorts, diarree, braken en een warme omgeving. De hoeveelheid en kleur van je urine zijn een goed controlemiddel. Als je weinig plast en de urine donker is gekleurd, gebruik je te weinig vocht. Overleg met je arts, diëtist of verpleegkundige wat je dan het beste kunt doen.

Verstopte sonde of katheter

Een sonde kan verstopen door:

- niet regelmatig doorspuiten van de sonde of katheter;
- het niet goed doorspuiten van de sonde of katheter vóór en ná het toedienen van medicijnen;
- zelf medicijnen fijn te malen en via de sonde of katheter te geven;
- te lange blootstelling aan de zon. De sonde of katheter kan hierdoor uitdrogen en hard worden waardoor sneller verstoppingen ontstaan.

Een verstopping kan je verhelpen door de sonde of katheter met mineraalwater door te spuiten. Spoel hierna de sonde of katheter wel weer door met 20-30 milliliter (kraan)water! Neem als dit niet lukt contact op met de arts of verpleegkundige.

Lekkage van de insteekplaats

Bij lekkage langs de PEG-katheter is het aan te raden de huid te beschermen met bijvoorbeeld een ingeknipt gaasje. De huid kan ook worden beschermd

met een transparante pleister of een barrière crème. Deze crème moet met de vinger dun worden aangebracht en goed worden gemasseerd.

Huidirritatie

Huidirritatie kan optreden door overgevoeligheid voor bijvoorbeeld pleisters of silicone. Wanneer huidirritatie optreedt, is het raadzaam een ingeknipt, zacht gaasje of transparante huidbeschermende pleister onder de externe fixatiedisk van de katheter te leggen.

Infectie van de fistel moet direct worden behandeld. Dit kan namelijk een schimmelinfectie (Candida) zijn en het is raadzaam direct contact op te nemen met je arts of verpleegkundige.

6. Contactgegevens bij vragen

Heb je bij het doorlezen van de folder toch nog bijkomende vragen? Stel ze dan gerust!

Algemeen inwendige ziekten

- 03 380 24 90

Neem ook zeker een kijkje op onze website www.azvoorkempen.be.

Je vindt er o.a. meer praktische informatie terug. Ook voor financiële informatie kan je hier terecht.

7. Persoonlijke notities

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

